

Úvodní vzdělávací program

Workshop č. 1

Téma: Rozpočet a řízení
vlastních financí



PIGGOY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

ÚVOD

Projektový tým projektu Piggy Bank vytvořil sérii osmi půldenních workshopů pro rodiče. Cílem workshopů 1 až 6 je rozvíjet schopnosti finanční gramotnosti rodičů. Cílem workshopů 7 a 8 je podpora rodičů v jejich roli zprostředkovatelů rodinného učení.

Vítejte u workshopu číslo 1!

Tématem tohoto workshopu je rozpočet a řízení vlastních financí. Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Rozpočet a řízení vlastních financí.
- Využít nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně tzv. Únikové místnosti číslo 1 a 2 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Rozpočet a řízení vlastních financí“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Použít praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.

V průběhu workshopu si navíc rodiče vymění mnoho praktických zkušeností s ostatními rodiči na téma výchovy dětí a finanční gramotnosti dětí. Jednoduše řečeno, absolvováním workshopu se stanou lepšími rodiči.



Tento produkt je volně šiřitelný - [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).



Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.



30 min

AKTIVITA 1

Zahájení workshopu, představení účastníků a lektora

Jako lektor byste se měli účastníkům představit na začátku prvního workshopu. Můžete zmínit své pedagogické zkušenosti a váš vztah k tématu finanční gramotnosti. Je také dobré uvolnit atmosféru nějakým veselým příběhem, který souvisí s tématem nebo přímo s vámi. Můžete odhalit něco osobního, jako je např. vaše oblíbené přísloví, film nebo kniha, abyste účastníkům pomohli lépe vás poznat. Na začátku prvního workshopu se účastníci obvykle cítí trochu nejistí. Proto potřebují vědět, co mohou očekávat. Představení časového harmonogramu (programu) workshopu je proto dalším vhodným krokem. Během seznámení účastníků s časovým harmonogramem můžete odpovědět na všechny otázky, které mohou mít účastníci ohledně obsahu workshopu, a můžete také přidat další informace, například možnosti občerstvení atd.

Tip!

Program workshopu lze účastníkům poskytnout i před zahájením workshopu, aby věděli, co mohou očekávat. Můžete jim například dát program, když dorazí do učebny, nebo jim ho poslat e-mailem několik dní předem.

Tip!

Někteří lektori stanovují na začátku prvního výukového dne konkrétní pravidla chování. Například pravidlo nepoužívání mobilních telefonů během výuky či pravidlo používání křestního jména nebo příjmení během diskusí v rámci vzdělávacích aktivit atd.

Vaším úkolem, jakožto lektora, je během této úvodní aktivity umožnit účastníkům vzájemné poznávání. Je také užitečné zjistit úroveň zkušeností a dovedností účastníků a zjistit jejich očekávání a potřeby. Co účastníci očekávají, že se během série workshopů naučí a jaké jsou jejich motivace a potřeby?

Pokud chcete získat pozornost všech účastníků, aktivně je zapojte. Můžete začít tím, že požádáte účastníky o zodpovězení následujících otázek:

- Jak se jmenujete a odkud jste?
- Proč jste se rozhodli zúčastnit se tohoto workshopu?
- Co byste se chtěli během workshopu naučit?

Na konci této počáteční aktivity byste jako lektor měli účastníkům poděkovat za informace a můžete jim slíbit, že během workshopu zohledníte jejich preference. A samozřejmě musíte svůj slib dodržet.

Tip!

Identifikace vnitřních očekávání účastníků je zásadní. Pokud workshop neodpovídá přáním a očekáváním účastníků, nebudou se účastníci aktivně zapojovat do procesu vzdělávání a na konci budou zklamáni.



10 min

AKTIVITA 2

Představení cílů workshopu

Na začátku workshopu je dobré představit cíle vzdělávání. Účastníci chtějí vědět, co se naučí a co získají účastí na workshopu.

Cíle workshopu

Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Rozpočet a řízení vlastních financí.
- Využít nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně tzv. Únikové místnosti číslo 1 a 2 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Rozpočet a řízení vlastních financí“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Použít praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.



40 min

AKTIVITA 3

Prezentace projektu Piggy Bank a praktické testování jednoho výukového nástroje – Únikové místnosti č. 1

V této části workshopu lektor stručně představí projekt Piggy Bank, v jehož rámci se workshop koná. Lektor může účastníkům ukázat webovou stránku projektu, představit cíl projektu a poté jim ukázat atraktivní vzdělávací nástroje pro děti a mladé lidi, které mohou rodiče využít ke zvýšení finanční gramotnosti svých dětí.

Cíl projektu Piggy Bank

Cílem projektu je podpořit rodinné finanční vzdělávání pro všechny členy domácnosti, od malých dětí, až po rodiče a prarodiče, s cílem podpořit realističtější pochopení rodinných financí.

Web projektu - www.piggybankproject.eu

Moderní vzdělávací nástroje pro děti a mládež vyvinuté projektem Piggy Bank:

- 12 komiksů pro mladší děti
- 12 online vzdělávacích Únikových místností pro teenagery ve věku od 13 do 18 let

- 12 WebQuestů pro mladé lidi ve věku od 19 do 25 let (Pozn. WebQuest je badatelsky orientovaná výuková aktivita, při níž žáci a studenti informace, s nimiž pracují, získávají především z internetových zdrojů).

Dosavadní výuka ve workshopu byla převážně založena na předávání informací směrem od lektora k účastníkům. Je však důležité učit se aktivně a získávat dovednosti a zkušenosti stylem „learning by practising“. Lektor proto dá účastníkům praktický úkol. Úkolem bude vyzkoušet vzdělávací nástroj pro mladé ve věku 13 až 18 let. Účastníci otestují Únikovou místnost č. 1 projektu Piggy Bank.

Lektor může na začátku aktivity říct několik slov, například:

Vzdělávání mladých lidí a komunikace s nimi je náročná disciplína. S tímto tvrzením se ztotožňuje většina rodičů. Teenageři v dnešní době stále zírají do svých mobilních telefonů a nemají náladu ani čas bavit se se svými rodiči o finanční gramotnosti. Proto projekt Piggy Bank vytvořil Únikové místnosti. Celkem 12 únikových místností pomůže rodičům zaujmout své dospívající děti a naučit je dovednostem finanční gramotnosti. A je skvělé, že děti u toho nebudou muset ani odložit své milované mobily. Všechny únikové místnosti projektu Piggy Bank totiž fungují na mobilních telefonech, tabletech i počítačích. A tyto únikové místnosti vytvářejí příležitost pro následnou komunikaci mezi rodičem a dospívajícím na různá témata týkající se financí a finanční gramotnosti. Rodiče musí v praxi otestovat únikové místnosti a rozumět jejich fungování a obsahu, aby mohli tento moderní výukový nástroj využívat při výchově svých dětí. Naše workshopy jsou vynikající příležitostí pro rodiče k tomuto praktickému otestování únikových místností. Vaším úkolem tedy bude vyzkoušet únikovou místnost číslo 1 na mobilu, tabletu nebo počítači.

Zde je odkaz na únikovou místnost.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd6c_y8Mho2uApv7YTDPGkK_WOOH7TMiokq_xYOEBEiiH5vPjw/viewform

Tip!

Během této praktické činnosti lektor sleduje situaci. Pokud má některý z účastníků dotaz nebo potřebuje pomoc, lektor je připraven pomoci.

Po dokončení únikové místnosti č. 1, se lektor zeptá účastníků na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít konkrétní otázky, například:

- Podařilo se vám dokončit únikovou místnost?
- Jak hodnotíte obtížnost úkolů?
- Jak se vám líbí příběh o únosu mimozemšťany?
- Jak se vám líbí grafický design únikové místnosti?
- Jak fungovala úniková místnost na vašem zařízení (telefonu, tabletu, počítači)?

Tip!

Na konci každé vzdělávací aktivity nezapomeňte jako lektor ocenit aktivitu a názory účastníků. A před první přestávkou řekněte účastníkům, jaké občerstvení je k dispozici, kde jsou toalety a kdy začíná další výuková aktivita.



10 min

PŘESTÁVKA
Tip!

Během vzdělávání dospělých je doba přestávky na kávu velmi důležitá. Během přestávky účastníci často diskutují, lépe se poznávají a to zlepšuje atmosféru ve skupině.



30 min

AKTIVITA 4
Rozpočet a řízení vlastních financí - negativní a pozitivní scénář

V této části workshopu lektor seznámí účastníky s pozitivním a negativním scénářem. Účastníci budou diskutovat o obou scénářích a během diskuse si uvědomí, co dělají jako rodiče dobře a co dělají špatně. Prostřednictvím této vzdělávací aktivity si účastníci také vymění praktické zkušenosti týkající se výchovy teenagerů.

Lektor může jako úvod k tématu říct několik slov, například:

Naprostá většina lidí se ve škole nenaučila, jak vést domácí rozpočet a jak zvládat řízení osobních financí. Tento předmět ve školním vzdělávání chybí. Většina dětí se učí řídit své finance od svých rodičů, většinou pozorováním a přijímáním jejich způsobů chování. Nyní představíme dva scénáře a prodiskutujeme je.



Negativní scénář: V některých rodinách je finanční plánování absolutně chaotickým nebo dokonce neexistujícím procesem. Tyto rodiny nedělají žádné rozpočty; nemonitorují své výdaje; nemají přehled o tom, kolik peněz utratí za různé typy výdajů. Když mají peníze, tak je utratí, a když jsou všechny peníze pryč, půjčí si další. Nerozhodují o velkých výdajích, jako je např. nákup auta, dovolené, nové televize, na základě rodinné finanční situace, ale na základě momentální touhy. Tyto rodiny mají často velké dluhy a neočekávané vyšší výdaje jsou pro ně velkou komplikací. Tyto rodiny si nespoří na horší časy.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Proč k tomuto negativnímu scénáři dochází v některých rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?



Pozitivní scénář: Některé rodiny spravují rodinné finance velmi pečlivě a používají k tomu různé nástroje. Například připravují měsíční rozpočty nebo sledují, kolik peněz utratí za určité výdaje.

V některých rodinách používají ke sledování výdajů systém obálek; v jiných používají ke sledování výdajů mobilní aplikace.

V těchto rodinách mají přehled o tom, kolik činí jejich příjmy a výdaje, a vytvářejí finanční rezervy na neočekávané budoucí výdaje. Mnoho rodičů také spoří peníze pro děti a jejich budoucnost. O velkých výdajích rozhodují na základě toho, co si mohou dovolit, podle své finanční situace. Znájí rozdíl mezi potřebami a přáními a předávají své finanční dovednosti svým dětem. Nepůjčují si peníze na každodenní výdaje, ale vytvářejí úspory.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Jaké překážky brání fungování tohoto pozitivního scénáře ve všech rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich finanční situaci v dospělosti?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi a použít například tyto otázky:

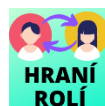
- Co jsme se společně naučili?
- Co z toho vám připadá nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat?



50 min

AKTIVITA 5

Jak používat únikovou místnost č. 2 ke zvýšení finanční gramotnosti dospívajících dětí



Hraní rolí

Skupina účastníků bude rozdělena do dvojic. Každá dvojice bude pracovat samostatně. Jeden z dvojice bude hrát roli teenagera (řekněme ve věku 15 let) a druhý bude hrát roli rodiče. Společně se pokusí vyřešit všechny úkoly únikové místnosti číslo 2. V průběhu, nebo po ukončení řešení únikové místnosti, si mohou navzájem klást různé otázky, které jim přijdou na mysl. Teenager se ptá rodiče a rodič se ptá teenagera.

Zde je odkaz na únikovou místnost.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScxuE5LdG00Za-Hyc4hodOJw_Wg_ipISCew1ahvIb0-IVdVZg/viewform

Po dokončení hraní rolí se všichni účastníci spojí do jedné skupiny a lektor se jich zeptá na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít různé otázky, například:

- Jak jste zvládli úkoly únikové místnosti?
- Jak se vám aktivita líbila?
- O čem jste diskutovali?
- Jaké otázky položil teenager a jaké rodič?
- Jak byste zapojili tento vzdělávací nástroj do výchovy svých dospívajících dětí?



10 min

PŘESTÁVKA



20 min

AKTIVITA 6

Dobré tipy pro rodiče, jak rozvíjet finanční gramotnost malých dětí

Projekt Piggy Bank také vyvinul vzdělávací nástroj pro mladší děti. Tento vzdělávací nástroj se skládá ze sady 12 komiksů na různá témata z oblasti finanční gramotnosti. V této části workshopu lektor představí účastníkům jeden z těchto komiksů. Tento komiks se jmenuje „Hospodaření s penězi“.

Lektor rozdá komiks účastníkům a oni si jej přečtou. Po přečtení zahájí lektor krátkou diskusi. Lektor může použít některé z následujících otázek.

- Jak se vám líbí komiks z hlediska obsahu a grafiky?
- Jaký je váš názor na TIPY PRO RODIČE uvedené na zadní straně komiksu?
- Máte nějaké vlastní tipy nebo návrhy, které dobře fungovaly při výchově vašich dětí k lepšímu porozumění finanční gramotnosti?

Tip!

Lektor samozřejmě může použít i další otázky, které umožní výměnu osvědčených postupů mezi rodiči při výchově dětí a rozvoji jejich finanční gramotnosti.



10 min

AKTIVITA 7

Shrnutí workshopu

Na konci workshopu by měl lektor účastníkům poskytnout příležitost shrnout získané znalosti a dovednosti. Lektor by měl také požádat účastníky o zpětnou vazbu a krátké zhodnocení workshopu. Lektor může použít například některé z následujících otázek:

- Které téma vás během workshopu nejvíce zaujalo?
- Jaké nové znalosti a dovednosti jste se naučili?
- Proč je téma „Finanční gramotnosti“ důležité?
- Jak se vám líbily únikové místnosti?
- Je něco, co byste chtěli ve své rodině změnit nebo vylepšit na základě tohoto workshopu?
- Jak se vám workshop líbil?
- Která aktivita se vám líbila nejvíce a která nejméně?
- Co byste se chtěli naučit na dalším workshopu?

Tip!

Na konci workshopu nezapomeňte jako lektor účastníkům poděkovat za účast a ocenit vše pozitivní, jako je např. aktivita účastníků, jejich názory, kreativita, praktické zkušenosti z rodinného života, spolupráce s ostatními účastníky, hraní rolí apod.



PIGGOY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127